

Buriad-Mongol YNEEN

БК(б)П-ийн Бурят-Монгол Обкомой ба БМАССР-ийн
Верховное Советей Президиумей оорган.

Милрей тьлөө ынхөөр темесел ба „зырхелиг миrotвоорcuуд“
Гыrende тушааха тариаагаа ерхimeer себерлехе.
Партиина азабайдал.
Унсагсадай бйсеггид.
Агуу жикс октлаабрскa рево-
люцийин XXI оий амзалануудаар
угтахa.

Литератуpна хуудahan.
Mагтаалаим шьеггид.
Мууса хьделмерилдег мага-
зиин.
Гегееpей хьделмери мaртaг-
данхай.
Респыблике дотop.

Милрей тьлөө ынхөөр темесел ба „зырхелиг миrotвоорcuуд“

Фашист Германгийн сereггид чexословaacka рeспублiкiйн хьдeдcкe oблaстaдa oрoбo. Пoлiтiкiйн рeгyлaрнa сereгсe мaстинууд Тeшiйн гeзe чeгcкe пopодийг oккyпирoвaлhаn бaй-нa. Aaнглi бa Фpaнca xojopo, aгpeссopнуудтaй — Гepмaни бa хaлгaлтaй бaтaлhаn, Mиyyнхeнcкe тeлceen гeдeг хьсeндeo oрo-нa. Гepмaнcкa фaшизм бoлбoл aмaршжi рaатнa пoодвиггьигeep, чexослoвaкiйгiн бaлaжлг рaиo-нуудaй, eлбeг жикс мaлтyурийн тaржooнуудaй, aзылeдбepиийн мeдpиaтaинуудaй, oмoдoнoл мaстинуудaй eзeнийн бoлoод бaйнa. Фpaнцуузcкa вoжeeннe тpыггьидeй тyхaлaмзaтaйгaар, oрoн зилeй тopшo coo бaйгуу-лaдaнa xкpeлeнийн лийн-гьид Гитлeрeй гaртa oрoxoнc. Eлбeдiгeдeд — чeкeнyгид бa рeмeсcыд бoлбoл oрoн нийтa-гaгaa дoтoдooxi тaлa тeeсe oн жикcep нyyнe. Eдe хизaар-нуудaй, хьнyгид бoлбoл дундa-н зилeй yдeдe гeрee, мaлaа, рeгeрeгe зeepийг, хуриaгдaа-гьи тариаа тaлaа oрхизo, чьмaа хaрa муухай xьлхeep тeрлeнe вьлгeд бaгaa, тийн мьнeep oрхoдo, тeдeнep бoлбoл „гyр-дaxи импeриe“ тeрe мe-гeлeн тeрлeнe.

Миyyнхeнcкe хeлceejи, Чeм-дeн бa Дaлaадьжiйн жикceн тaлa гeзe xаруулхийн тyлдa, гeгiлiтcкa бa фpaнцууз-кa хeб-гьид xадaа тyс хeлceejи дaл-хaн мaнa тaбaнa. Mиyyн-дeд чeмбepлeн бoлбoл бь-дeнийн мийрлэж арсаба гe-гo, гoлo yгeнyгидeй caад тee, гeрaлiтc дaйнхaа xojoxнi ирi уcарaлнуудийг хeтeрeхeн eгeл гутaмcаг iшyуpтeй ит xeгдeлiйг бьxий дeлxei, ил арaдууд eлeep xapazа бaйнa. Aгpeссopнуудaй — Гep-мaни бa тeрeнeй coжyузнигуу-дeдмeдeлгeдe бьxийн yгтeep, Aaнглi бa Фpaн-цa прaвиitлeствeннo кpы-дeй блaгopooдcтвoдo нaйдa-бaлhаn, чexocлoвaкi тeрe мeдeлгeдe yгтeхeн бaйнa. Чeмбepлeн бa Дaлaадьжiйн мoлiзмiн“ xapaктepaнb бь-дeлxeдe eлiтe бoлoo. Mиyyн-дeд cовeщaнaидa eзeдeнb фaшиc aгpeссopнууд бa тe-мeдiйг хaйшaан зьбшeгeдeд — тaлiтcкa бa фpaнцуузcкa пpe-мьeрнyгд бaйhанийн eлiтe бaйнa.

Гитлeр бa Mыссoлини xojop тaа, зьгeep, Чeмбepлeн бa Дaлaадьжe бoлбoл Чexocлoвaкiiийн тaтaхa бa дeepмeдeдe ил yлoovийг зьбшeepнe. Гитлeр бa Mыссoлини xojop eлiтe xee, тixдeдeнb Чeм-дeн бa Дaлaадьжe бoлбoл мeрeй eрлийн урдa xьсeд мaлiтpoвaлaа. Eнeнeй хьy-„xлceen“ тy x a и гeгe жaмaр yдxтaй бoл-гeдeдe, — зeлeнeep xeлeдe нo хaа, арaдуудaгaa yрдa мaлaгaгaa aизa, xудaлaар гeхeн yдxтaй бoлнo.

Гeдeнeийн мийрeй тьлөө мeдoвaтeлbнa бa хeлбepи-гeep тeмeсeдeг, гaнcaxaн aгyу жикс дeрзaвийг, бaгa yдaдaй бeжee дaанxай бaй-лaмaгaлaгaa бa тeдeнe-нaн хaнийг, aгpeссop-нaй ынхөөр тeмeсeгe — мeд Soжyузийг мийнхeнcкe хeлceeндe aлi нeгeн oрo, жaдaxaдaа, cooвeннoop тaлaсaxa гeхeн хeдeлгe-лeн xapaктepнe бaйнa.

Гeдeнeй бoдoтo бaйдaлийг дaл-хaн тyлдa, aлi бьxий кaпитa-лeгpaфнa aгeнcтoвнoу-мoзoпiтceнyгд eлcьyлeг-дeдeдe, Jынaйтeд пpecc-гeствиин, пaртизcкa кoppe-сeнт бoлбoл CССР-eй пpa-вeтcтвo xадaа Mиyyнхeндe нoн дьpбeн дeрзaвaнyудaй мeрeнцe дeep, Cовeд So-мeнeнхee yгe xeлeхийн тaлa, Дaлaдiйгi тьлөөлe-нa гeзe Нэжy-лoрк тeeсe мeдeхeн бaгaa. Eнeнeй

хуурмaг бaйhанb тoн eлiтe. Xeнeй мeдeхeep, Cовeд пpa-виitлeствo бoлбoл жaмaршжi пoл-нoмooцийг yгeгьyг, жьyб гe-дeдe, Cовeд Soжyуз бoлбoл Mиyyнхeндe бoлhон кoнфeрeн-цe бa тeрeнeй тoгтooмзoнууд-тa жaмaршжi xабaадaлгaгьи бaйнa.

Чexocлoвaacka асуудaлдa CССР-eй пoзицo тyшaа, Jевpo-пo бa Aмeepикийн нийтiн хaнa-лийг xудxуулxa хeдeлгeтeй, eнe хуурмaг инфoрмaцийн иcтooцн-гийг тyхaйлxадa бeрхeсeлтeй бйшe. Exinхee eсeстee xьpтeр, eдe xудaл хуурмaг мeдeсeлнyгдeй мийрiнb xадaа aгpeссop-нуудaй yрдa cuxapизa yгeнe-нeep, Mиyyнхeнcкe хeлceen гeзe нeрлeгдeхeн, гутaмcаг дoкy-мeнтiн дoрo гaрaа тaбiхaнaа, eдeдiгeдeдe арaдуудaй yрдa aлi бoлxooр зьb бoлгoxийг хeдeдeг, Aaнглi бa Фpaнцийн кpыггьидeй cexе xабaадaxa бaйнa.

„Пpaгeр пpeccийн“ пaртизcкe кoppeспoдeнтiншжi мeдeсeл, Jынaйтeд пpecc гeзe aмepи-кaнcкa тeлeгpaфнa aгeнcт-виин кoppeспoдeнтiншжi мeдeсeл xадaа бoдoтo бaйдaлдa oгтo зoxидoxoгьи бaйнa. Cовeд пpaвиitлeствo бoлбoл Лийг нaцийн хьyлiн ceeсiт дeep, гaдaадa xeрeггьидeй Aрaдaй Koм-миссaр ньxep M. M. Ливинo-вeep дaмзyулaн, Ceнтpaлbнa Jевpoпoдoxи бaйдaл тyшaа eepингeep пoзицo бa eepингeep xaндaлгa тyхaй, дoогoвopнyудaй joхooр CССР-eй дaзaа aб-хaн yлaлгaнyудa, eepингeep yнeн cexе бaйhанaгaa тyхaй eлi тoдo бa cexeep мeдьyлhен бaйнa. Cовeд пpaвиitлeствo бoлбoл чexocлoвaacka рeспyбликeдe xapшa фaшиc бyлмaтpaгcадай aгpeccив-нe хeдeлгeнyгдe eсeггьy бaйhан тyхaйгaa бьxий дeлxeyн yрдa мeдьyлhен бaйнa. CССР-eй eнe eрiд cexе пoзицийг, тeрeнeй, eepингeep yлaлгaнyудa yнeн cexе бaйhийлbнb чexocлoвaacka oбшeecтвeнoстийн yгpгeн кpыг-гьид cegнeхeн бa oйлгoхoн бaйнaд, чexocлoвaacka apадшжi мeдeхeн бaйнa. Чexocлoвa-кийн aгpaрнa пaртийн тpыг-лeгшe Pыдoлbс Bepaаn гeгcийн мeдьyлгeнb xapaктepнe бaйнa.

Чexocлoвaacka рeспyбликийн бaгaa xopиn зилeй тopшo coo, дoтoдoo бa гaдaадиин пoлитик-ийн бьxий асуудaлнуудтa пpo-гepмaнcкa пoзицийг eзeлзe бaйhан, чexocлoвaacka aгpaрн-нуудaй лийдeр бepaаn бoлбoл зa-лyушyудaй Soжyузyудaй дeлe-гaцaдaдa игeзe мeдьyлhен бaйнa.

„Zaapдaнa бa бйшe Soжyузн-гyуд бoлбoл бидeнeрийг дeepмe-дeгсeдeй гaртa yгeхeep гaдaнa, мьн бaхa зeбсeгтe интeрвeнцeep зaнaлтa xee. Чexocлoвaacka yнeн cexе зaндaа yлeхeн, гaнcaxaн coжyузниг xaдaа CССР бoлнo. CССР бoлбoл aлiшжi aгpaнyудaй pаaмкa coo, бидeнeрe бoдoтo тyхaлaмзa yгeхийг гaрaнтиpoвaлhаn бaйнa“.

Чexocлoвaacka асуудaлдa aг-peссopнyгдeй yрдa Aaнглi бa Фpaнцийн кaпитyлaцa бoлбoл тeдeнeрeй xьсeнeй yлaсxoopoнд-ийн aвтopитeдийг yнaгaнa, мьн eнe yшaр xадaа жикceн xojox-лoнyудaй бaйxa. Bаgа apадyуд бoлбoл eдeдiгeдeгe cьдbаадa, хaнaагaa дeмiи зoбoнo бйшe.

Бьxий пpoгpeccивнe xьн ть-рeлeнeй, бьxий арaдуудaй шpтлe-гe бoлбoл cовeд oрoн тeeсe шгильyлeгдeхeн бaйнa. Cовeд oрoнoй yлaсxoopoндийн aвтopи-тeдeнb yлaм жикcep yргaa. Гaнcaxaн лe, cocialиc гьpeneй пpaвиitлeствo бoлбoл бaгa oрo-нуудaй бeжee дaанxай бaйдaлийг дeepмeдeдe бa yгeixeгe гeхeн aлiбaа пaлaндa, дoогoвopнyуд-тa xабaаdаaгьи бaйнa, гaнcaxaн лe cовeд пpaвиitлeствиин пoлитик-и бoлбoл бьгeдeнiийн мийрeй тьлөө тeмeсeлeй, арaдуудaй бe-жee дaанxай бa cьлeтe бaйхийн тьлөө тeмeсeлeй бa фaшиc aгpeссopнyудa, дeepмeдeгсeдe eсeггьy тeмeсeлeй пoлceдoвa-тeлbнa пoлитикo мьн бoлнo.

„Пpaвдaхaа“ (TASS).
Лoндoн, 4, oктiaбpь. Рeитeрeй мeдeсeхeнeй joхooр, aнглитcкa 30 шaxуу азaглaгcаd-офицeрнyгд бoлбoл Пpaгa жикceн бa жикceн жaбaнa. Eдe азaг-лaгcаd xадaа yлaсxoopoндийн кoмиcсийн xьдeлмepидe xабa-дaлcaxa бaйнa.

ГЫРЕНДЕ ТУШААХА ТАРИААГАА ЕРХИМЕР СЕБЕРЛЕХЕ

Уялгаа хьндетей-гөөр дьyргeнe

Xopийн aймaгaй, Yдийн cомoнoй, Kиpoвeй нeрeмзeтe кoл-хooзoй yлaгaшa, кoмcомoолкa ньxep Пьнcегмaа Зимбeejвa гeгшe xapиaлгийн xьдeлмepидe жaбaxaдaа, yлeдбepийн yндeр бьтeсe xapуулнa. Ньxep Зим-бeejвa бoлбoл yдeр бьpи 700 cнooп yжaзa, нooрмoo 200 пpo-цeнт дьyргeнe.

Koмcомoолкa Зимбeejвa гeгшe Лeнiнcкe—Cтaлинcкa кoмcомoлoл xopиn зилeй жьб-иeйг азaл yндeр бьтeсeep yгтaхaб гeзe aбхaн yлaгaa xьндeтeйгeep дьyргeзe бaйнa.

Koлxooзoй пpaвeлeнi бoлбoл eрxим yлaгaшa—cтaxaaнoвкa Зимбeejвaагьи xьдeлмepийн eр-xim зйшe xapуулhанaй тьлөө нeгe xуригaар cагнaбa.

Дaм.Зaм.

Алдартa жьбилeидe бeлeг

Zeдийн aймaгaй, Дeдe-Тopийн cомoнoй „Улaан Нoмтo“ кoлxooзoй гeшyгн, кoмcомo-лeг Jондoн Cepeнeй гeгшe кoммунитc зaлyушyудaй coжyу-зaй XX зилeй жьбилeйн xьндeтe азaлaй yндeр пoкaзaтeлb тyлa-хaб гeзe yлaлгa aбхaн бaйнa.

Tилгeд, ньxep Jондoн Cepeнeй бoлбoл тариаа хуриaлгa дe-рe cтaxaaнoвcкa азaлaй eрxim зйшe xapуулнa гeбeл, yдeр бь-рийлeгeep нooрмийг 240 пpoцeнт xьpтeр, eix'm хaйн cанaртaйгaар дьyргeнe.

Gадaнa, кoмcомoлeг Jон-дoн Cepeнeй xадaа кoмcомo-лoл XX зилeй жьбилeй xьpтeр, yлeд-бepийн yшeep yндeр бьтeсe xapуулa бa бьxий зaлyу кoлxooз-нигуудийг cocialиc copeвнoвa-нидa xабaадуулa, Eдe — oрoндoo бeлeг yгeгe зopилгoтoл бaйнa.

G. Cагдaрaй.

Чexocлoвaacka пpaвиitлeствиин зaсeдaни

Пpaгa, 4, oктiaбpь. (TASS). Yсeгeлдeр чexocлoвaacka пpa-виitлeствиин зaсeдaни бoлбo. Eнeн дepee, Пoльcкo бa Beнгpийн eрлiтeнyгдeй yнeмcгeтeй xoл-бoтoл aсуудaлнуудийг хeлceхeн бaйнa. Zaсeдaнийн тoдopxoйн тунxaглaдaнaгьи.

Yсeгeлдeр, пpaвиitлeствeнe кoалицийн пaртийн тьлөөлeгceн-рeй cовeщaнi бoлбoл кaбинe-дийгi рeopгaнизaцaлxa тyхaй чaаcкe cocialиcтнyудaй дyрaд-xaлийг хeлceбe. Бьxий пaрти xaдaа пpaвиitлeствиийг рeopгaни-зaцaлxийн тьлөө бaйбa. Mиyyн-хeнcкe хeлceeндe xapaлaгдaнa, Cьдeдcкe oблaстийгi eвa-кьaцaлhанaй хьyлдe, рeopгaни-зaцийн кoнкpeтнe плaн aбтaхa жьм xa.

Yсeгeлдeр, пpeзидeнт Beneцeй дeгeдe пoлитикeскe cовeдeй бa нaциoнaлbнa пaртинуудaй тьлөөлeгceнeрeй зaсeдaни бoлhон бaйнa. Eнe зaсeдaни xадaа Cлoвaкiiийн aвтoмoмi cонoс-xoхийн тьлөө гoл бoлгoн xeлeхeн бaйнa.

Англииcкa азaглaг-шад жикce

Лoндoн, 4, oктiaбpь. Рeитeрeй мeдeсeхeнeй joхooр, aнглитcкa 30 шaxуу азaглaгcаd-офицeрнyгд бoлбoл Пpaгa жикceн бa жикceн жaбaнa. Eдe азaг-лaгcаd xадaа yлaсxoopoндийн кoмиcсийн xьдeлмepидe xабa-дaлcaxa бaйнa.

Французкa apмийн мaнeep бoлoo. ZURAG DEERE: Taанкaнyуд мaнeep дeep. (Soжyузфoтo)

Пoльcкo—чexocлoвaacka кoмиcсa xьдeлмepидeep oрoo

Пpaгa, 4, oктiaбpь. (TASS). Тeшiнcкe oокpугoй Пoльcкoдo oрoхoнтoй xaмтa, шнe xилeнyг-дийг бaйгуулийн тaлaар пoльcкo

Гeнлeйнoвcuудaй дoбтoлгo

Пpaгa, 4, oктiaбpь. (TASS). Yсeгeлдeр hьнi Шпiцaаг гooрoдтo (Чexiиxee бapуун-урдyу) нийтa-гaй гeнлeйнoвcuуд бoлбoл зaн дaармcкa пooстoдo дoбтoлoзo, вoжeeнe миниcтeepcтвиин oлoн cклядyудийг хaндaргaхaн бaйнa. Гeнлeйнoвcuуд бoлбoл вo-жeeнe cклядyудийг бa зaпaа-

Сьдeдcкe oблaстийн apадзoн нийтaгтaа бyсaзa бaйнa

Пpaгa, 4, oктiaбpь. (TASS). Yсeгeлдeр, мьнeepдeр xojop Пpaгaхaа бa рeспyбликийн бyсa ceнтpнyгдeдe, бoлxoo бaгaa пeблiсидeтe xабaаdaxийн тyлдa, нийтaгaa (Сьдeдcкe oблaстийн

Пoльcкo cereгьyгдeй oккyпaцaлгa

Вapшaвa, 4, oктiaбpь. Yсe-гeлдeр пoльcкo cereгьyгд бoл-бoл Чeски—Тeшинeхeep yрдyу Poплицe гooрoдийг,—бapуугaар —Чepлiцкooйг (Чeски—Тeшинe-хeep 10 килoмeтp), xoйнo—Oльб-рaaxцeгeй oккyпирoвaлhаn бaйнa.

GOL ZORILGOO MARTABA

Zaгapaй. (Mаnаi cпeккooр-нoo тeлeфoнooр aбтaбa). Гь-рeндe тариаа тyшaлгa бoлбoл тoн жикс пoлитикeскe yдxа-нaртaй xepг мьн. Гeбeш, Za-гapaйн aймaг дoтop нaтyрo-плaтa тyшaлгa oрoйдoo 15-аад пpoцeнт дьyргeдeдeд бaйнa. Eнe aймaг дoтop нaтyрo-плaтaдa 3351 ceнтнep тариаа тyшaгдaнa бa cемcсьyгдeй бy-сaлгaдa 4075 ceнтнep opуу-лaдaнa бaйнa.

Dooдo лbхийн cомoнoй, Cтa-линaй нeрeмзeтe кoлxooз (ть-рьyлeгшeн Mizidoon) бoлбoл нaтyрoплaтaдa oрoйдoo 20 ceнтнep тариаа тyшaгaa. Eнe кoлxooз xадaа гьpeндe тyшa-xa тариаагaa ceбepлeдeггьи бaйнa. Zагoтepнooгoй пьyнктe-дe xьлдeхeн бa гyтaхaн, мyу-хaй тариаа асapaд лe, гeдeгe-нb aбaаcазa бaйдaг. Mьн, иймe фaакт Nooвo-лbхийн ceлcьoвe-дeй, Kиpoвeй нeрeмзeтe кoл-хooзoдo (тьpьyлeгшeн Bлaaoв) yзeгдeнe.

Eдe кoлxooзyудaй xьтeлбe-рилeгсeд бoлбoл гьpeндe тариаа тyшaлгaдa тoн хaйгa xepeгeep бa xapиaлгaгьигeep xaндa-дaг бaйнa.

Gадaнa, aймaгaй зapим кoл-хooзyуд бoлбoл гьpeндe тариаа тyшaлгaгaa дьyргeгe бoлзo бaйнa. Зйшeлxeдe, Ycтb-Кьp-

Французкa apмийн мaнeep бoлoo. ZURAG DEERE: Taанкaнyуд мaнeep дeep. (Soжyузфoтo)

Пoльcкo—чexocлoвaacka кoмиcсa xьдeлмepидeep oрoo

Пpaгa, 4, oктiaбpь. (TASS). Тeшiнcкe oокpугoй Пoльcкoдo oрoхoнтoй xaмтa, шнe xилeнyг-дийг бaйгуулийн тaлaар пoльcкo

Гeнлeйнoвcuудaй дoбтoлгo

Пpaгa, 4, oктiaбpь. (TASS). Yсeгeлдeр hьнi Шпiцaаг гooрoдтo (Чexiиxee бapуун-урдyу) нийтa-гaй гeнлeйнoвcuуд бoлбoл зaн дaармcкa пooстoдo дoбтoлoзo, вoжeeнe миниcтeepcтвиин oлoн cклядyудийг хaндaргaхaн бaйнa. Гeнлeйнoвcuуд бoлбoл вo-жeeнe cклядyудийг бa зaпaа-

Сьдeдcкe oблaстийн apадзoн нийтaгтaа бyсaзa бaйнa

Пpaгa, 4, oктiaбpь. (TASS). Yсeгeлдeр, мьнeepдeр xojop Пpaгaхaа бa рeспyбликийн бyсa ceнтpнyгдeдe, бoлxoo бaгaa пeблiсидeтe xабaаdaxийн тyлдa, нийтaгaa (Сьдeдcкe oблaстийн

Пoльcкo cereгьyгдeй oккyпaцaлгa

Вapшaвa, 4, oктiaбpь. Yсe-гeлдeр пoльcкo cereгьyгд бoл-бoл Чeски—Тeшинeхeep yрдyу Poплицe гooрoдийг,—бapуугaар —Чepлiцкooйг (Чeски—Тeшинe-хeep 10 килoмeтp), xoйнo—Oльб-рaaxцeгeй oккyпирoвaлhаn бaйнa.

Xьдeлмepийн eрxim зйшe

Muxaр-Шибepeй aймaгaй, Зa-гaаn-Шyлуитaйн ceлcьoвeдeй, Cтaлинaй нeрeмзeтe кoлxooзo тариаа хуриaлгийн xьдeлмepи-нyгдeй хьyлeй yжe бoлзo бaйнa. Xуриaлгaдa жaбaxaдaа, xьдeл-мepийн eрxim дeдe зйшe xapуулдaг кoлxooзнигyуд oлoн бaйнa. Зйшeлxeдe, yлaгaшa ньxep Cepeнeй Дyлмa гeгшe 400 cнooп тариаа yжaзa нooр-мoтoл aад, 700 cнooп xьpтeр yжaнa.

Mьн, yлaгaшaд ньxed Cан-зиин Cepeмзeд, Дoндoгoй Cем-зeд гeгсeд 600-620 cнooп xьpтeр, eрxim хaйн cанaртaйгaар yжaнa. Eдe cтaxaaнoвcuуд xaдaа eдeдeep yндeр пoкaзa-тeлbнyдийг тyлaхaхaа гaдaнa, мьн бйшe кoлxooзнигyудтaа тyхaлдaг бaйнa.

Cepeнeй.

Уялгaнb xaдaлгa-хaа гeeгдeзe бaйнa

Tapиaжi xадaзa eхилheneйгee xojнo 3 xонoод, cомoлгo жa-бyулxa гeзe, БМАССР-eй Cов-нaркoом бoлбoл eepингeep тoгтoл coo xeлeхeн бaйнa. Гeбeш, Xopийн aймaг дoтop тариаа cомoлгийн xьдeлмepи тoн xaнгaлтaгьи жaбaнa. 20321 гeк-тaар xадaгдaнa тарианхaа oрoйдoo 641 гeктaрийнb cомoг-дoхoн бaйнa.

Чисaнийн, Xeзeнгийн, Дooдo-Хyдaнaй бa Kpaacнa-Пaртизaнaй ceлcьoвeдьyгдeй кoлxooзyудтa тариаанaй yлaлгaнb xaдaлгaхaа тoн жикcep гeeгдeхeн бaйнa. Eдe cомoнyудтa тариаа cомoлгийн xьдeлмepидe кoлxooзнигyудaй xьсe

PARTIINA AZABAIDAL

Exin partorganizaaca omxidegese

Dunda-Xudana somonoi Vo-rošilovoi neremzete kolxoozoi (Xori) dergede eneenei urda tee kandidaatska gryppe baihanaa, hajaxan partiina exin organizaaca bolgogdoo. Partoorgdo nyxer Pelzed Cerenzaapovaai hungaba.

Ene partiina exin organizaaciin kommunistnuudan 1937 ba 1938 onuudta partiina hural-salda oroidoo jabaagi baigaa. Uşaran, aikoomoor batalagda-hau propagandistnarany xyl-delmeri jabuulnagyi. Mynoe, te-dener xadaa Byxesojuzna kommuniis (bolşeviggydei)

paartiin xuriaangii kyyrsiiji gynzegiigeer şudalxiin tula, be-ledxelei xyl-delmeri jabuulza baina. Sentiaabriin 22-oi yderei zaniaati deere, byxii kommu-niistanuudan ton aktiivnaar suglarza, xuriaangii kyyrsiin ne-gedexi bylegiiji unşaza, tanil-saba.

Partiina zaniaatijaa hara by-xende 3 dixin regyliarna xexe ba zaniaatidaa hatar beledxeze, konsfeekt zoxioozo jirexe geze xelsebe.

Budazab Cerenei.

BK (b) P-iin Xoriin aikoomoi propagandist.

Partiina xyl-delmeriiji haizaruulxa

BK (b) P-iin aikoomuud xadaa partiina-politişeske xyl-delmeriinydiji yrgeneer emxid-xexe ba xyltelberilxe johotoi. Gebeş, zarim aikoomuudai ba partiina organizaacanuudai xyltelberilegşed bolbol eeriingee gol yrygiiji xyşed dyrgelte bolgoggyi baina.

Zişeelxede, BK (b) P-iin Zakaamunai aikoom bolbol partiina exin organizaacanuudai xyl-delmeride operatiivna xyltel-beriygenegyi. Todorşoilon xe-lebel, exin organizaacanuud-taa xaa-jaa jabadag bolboş, tedenei xyl-delmeriden dutama-gaar tuhaladag ba konkreet-ne zaabari ygedeggyi baina. Eneen deerehee bolzo, olonxi exin organizaacanuudan xangaltagyigeer xyl-delmerine, Zarim partiina exin organizaacanuudan, ynen xexe ba yne-xoe preedanee, tyryy xynuy-diiji paartida oruulxa tuxai an-xaralaa tabinagyi. Zişeelxede, Ylegşenei somonoi, „Main-ne-gen“ kolxoozoi dergedexi partiina exin organizaaca (partoorg-ony. Ylzetuyjev) bolbol xojor zilei torşo soo negeş xyniiji paartiin zergede şineer oruulaagyi ba tusorganizaaciin xojor kandidaada stazaanş yni yngerhen bolboş, gleende oruulagdaagyi baigaa jym. Byxii aimag dotor oroi xamta miil 14 xyniiji paartida abhan ba 9 xyniiji kandidaadaa gleende oruulhan baina.

Paartida orogşodoi xeregei Yzelgenş udaan sag soo ai koomdo barigdadag baina. Zişeelxede, sleesarei xyl-delmeriin

13 zilei stazaat ba mynoe Ze deştroido xyl-delmerilexede, yderiige noormiiji 300-350 pro-cent xyrter dyrgedeg, staxaanovcy nyxer Yzyyn Grigoori Ivaanovi bolbol 1938 onoi maart hara soo, paartida oroxiin tulada medylyge ygehen baigaa. Tiigeed, nyxer Ivaanovişin medylygenş mynoe xyrter aikoomoi biyroo deere yzegdeydi baina. Myn, eneen şingi faakt-nuud gansa bişe yzegdene.

Partiina maassova xyl-delmeriijn xaraza yzexe, zarim exin part. organizaacanuudan negeş agitaator ygei baina. Aikoom xadaa aimag dotoroo xediş agitaatoritaigaa medenegyi. Partiina hurguulnuud ba kryzooguudtanş zaniaati jabuulagdanagyi. Paartiin istoiri şudalxa kryzooguudai negeniinş xyl-delmerildeg baihan aad, apree-liin 25-haa aavgustiin 5 xyrter negeş zaniaati xeegei ba xarin hyylei yjede negen-xojor zaniaati yngergegehen bolboş, kryzoogoişidonş zaniaatidaa beledxelgyigeer jiredeg baina.

BK (b) P-iin istoiriin xuriaangii kyyrsiiji gynzegiigeer şudalxiin tulada, beledxelei xyl-delmeri exin part. organizaacanuudta yşoe exileedyi baixadanş, aikoomoişid hanaa amaxan huua baidaganş zoxidgyi baina. Dursagdahan dutuu dunda zylinyd jym deerehee toxiool doob gebel, partoorganuudhaa exileed, aikoomoi xyl-delmerilegşed xyrteroe, partiina poli-tişeske xyl-delmeride anxaralaa bagaar tabilhanhaanş boloo.

M. A.

Partiina xyl-delmeriie hainaar jabuulna

Xori Ydiin somonoi, Kirovci neremzete kolxoozoi dergedexi partiina exin organizaaca bolbol xyl-delmeriie zybeer tabiza şadahan baina. Ene partiina exin organizaaca xadaa partiina huralalaa (propagandistany nyx.Gasaraanov) plaana johoora jabuulna.

Gadana, ene partorganizaaca bolbol 6 soşyivşevşeciiji paartiin zergede abhan ba paartiin gurban kandidaadaa aad, tedenei bultinş gleende oruulhan baina.

Ene partorganizaaciin kommunistnuud xadaa BK (b) P-iin istoiriiji gynzegiigeer şudalxiin zorilgo urdaa tabiaa.

DAM. ZAM.

Komsomoolsko organizaacanuudta tuhalnagyi

Xori Kaarl-Maarksai neremzete kolxoozoi komsomoolscuud xadaa BLKZS-ai XX zilei oiji, şinenyid amzaltataigaar ugtaxiin tyloe socialiis sorevnovanili yrgeneer jabuulxamni geze eehediingee xoorondo soc. doogovor batalhan baigaa. Gebeş, komsorg nyxer Zamsaraanov (kolxoozoi tyryylegş) bolbol komsomoolscuudagaa abhan ujalgiin xer zergeer dyrgedegde baihiinş şalgaza, ujalga dyrgenze jaba-han, erximydeyi zişeeji kom-somoolscuudai ba sojuuzna bişe zaluuşuudai dunda delgeryylxiin tuxai jamarş xyl-delmeri jabuul-nagyi.

Myn, Zdaanovci neremzete kolxoozoi dergedexi komsomoolci exin organizaaca (komsorgonş Gombojev) komsomoolgoog XX zilei oido beled-xe xeehe baitagai, ene onoi mai harahaa xoişo komsomoolgoog suglaaş xeegei baina.

Baha, Xezenglin somonoi 3 kolxoozoi komsomoolsko organizaacanuud ene metiin baidaltai baina. Gadana, ede komsomoolsko organizaacanuud xadaa polit. huralal ba maassova xyl-delmeriiji jabuulxajaa martaxarhan baigaa jym.

Teed, komsomoolci Xoriin aikoom xadaa iime muugaar xyl-delmerildeg organizaacanuud-ta zarim komsomoolscuudta praktişeska tuhalamza ygegyi baina.

Iime uşariiji saaşadanş yrgel-zele oroidooş bolxogyi.

Kolxooznig.

Xyl-delmeriie şinedxen tabixa

Somonuudai dergedexi unşal-giin baişanguudai erxilşegener bolbol somon dotoroo oloniite azalşadai dunda kylt-maassova xyl-delmeri ton yrgeneer emxid-xexe ba tereeniiji udaridaxa, kolxooz deegyyrxi agitaator-nuudta ba likvidaatornuudta zaabari ygege, tuhalaxa ba xyl-delmeriijnş şalgaxa ujalgatai baina. Gebeş, zarim izbaaçuud xadaa eeriingee ujalgata xyl-delmeriiji medexegy gy, ali mede-ze baibaş, xariuşalgata xyl-delmeriie xaiş xereg xanda-dag jabadalnuud yşoen bişe yzegdedeg baina.

Zişeelxede, Xoriin somonoi (Xori) dergedexi unşalgiin baişangai erxilşegş nyx. Nimaajev bolbol azalşadai dunda agita-cionno maassova xyl-delmeri jabuuldaggyihee gadana, unşalgiingaa baişanda emxidşeg-dehen: sanitaarna, duuna, SBV ba PVXO-gai kryzooguudai zaniaati negeş xenegei. Ene somondo likbezei xyl-delmeri xangaltagyi. Myn, Xezenglin somonoi unşalgiin baişangai erxilşegş nyx. Cereenov bolbol eeriingee ujalgata xyl-delmeride xaiş xereg xandaza, xeden xonogoor unşalgiingaa baişan xaagaad, xaanaş oşohoniinş medegdedeggyi baigaa jym. Uşar iime tula, soveedei, partiina ba komsomoolsko organizaacanuudai zygheer anxaralaa tabiza, unşalgiin baişanguudai xyl-delmeriiji haizaruulan tabixa şuxala zorilgo bolno.

Kolxooznig.

V. I. Leniniei neremzete Vojenne-politişeske Akade-miin vojenne-vozdyyşne fakultetei negedexi kyyrsiin na şaalişy A.D. Kaşaanov bolbol Xasaan nurai raloondo bol-hon baidlaanda xabaadalsagşad-Akadeemide huragşad lei-tenant I. A. Bolşcişki ba leitenant G. I. Bysaanovtoi xoe-reldexe baina.

Unşagşadai Bişegyyd

Zaxihan gazeedyyd abtanagyi

Zede. Derestein somonoi, Kaarl-Maarksai neremzete kolxoozoi olonxi kolxoozniguud xadaa „B.M. Ynen“ ba aimagai-gaa gazeediji, aavgustiin ne-genhee abxaar, iyyi harada xaxil xehen baina. Teed, miin xojor gurbaxan xehge gazeed-yyd jireed le, zaxihan gazeed-yyd jirexe bolhon baina. Eneenei şaltagaaniinş jyybi

Gazeed jyynde muusa taraagdan

Tynxenei aimag dotor gazeed taraalga muusa jabuulag-dana. Eneenei gol şaltagaaniinş xadaa pooştiin xyl-delmerişed-hee kolxoozuudta garza, oil-gomziin xyl-delmeri ba jyre gazeed taraaxa tuxaida jyrde xyl-delmeri jabuuldaggyi, gansa-xan le pooştiin tahagta xynuy-dei eehedee jireze xaxil xexi-lij xylieze huudag baina.

Uşar iimehee, tus aimag dotor gazeed taraalga muusa taraagdan baina. Tynxenei pooştiin tahagiiji erxilşegş Amosov, Tooriin pooştiin tahagiiji erxilşegş B. Bulgaatov, „Arşaanai“ dergedexi pooştiin tahagiiji erxilşegş V. Jaakov ba Moondo bolon Axlin pooştiin tahaguud negeş xehge gazeed taraagaagyi.

Gadana, aimagains sojuu-peçaatiiji erxilşegş Dolbinov bolbol zaxigşadai gazeedyydenş sag soogoo, xysedeer xer oşodog be geze şalgadaggyi baina. Zişeelxede, Tooriin pooştiin tahagta yder byri gazeed ba zurnaaluudiijnş dutuu ilşgeedeg baina. „B.M. Praavda“ 23 xehge elşgexiin orondo, 9 xehge, „B.M. Ynen“ 15 xehge elşgexiin orondo 2 xehge ba myn centraalna gazeedyydiijnş dutuu elşgene. Myn xaxigdan eldeb zurnaaluud byriş oşodoggyi. Eneen deerehee, xaxigşad bolbol gazeed ba zurnaaluudaa xysedeer abangyi, xoxidodog baina.

REDAAKCAHAA:

Hyylei ydernyydte, manai xyl-dee bişegşed ba kolxoozniguudhaa, zaxihan gazeed-yyd ba zurnaaluudai sag soogoo abtadaggyi ba abtabaş haa, xysed jiredeggyi tuxaida xede xeden bişegyyd orohon baina.

Bişegşed xadaa ene poli-tişeske udxaşanartai xyl-delmeride pooştiin tahag ba sojuuzpeçaatiin tyloeşegşed bi-zyghoe xaiş xeregeer xanda-

gexede, Borgoin poştiin xyl-dee bişegşed ba kolxoozniguudhaa, zaxihan gazeed-yyd ba zurnaaluudai sag soogoo abtadaggyi ba abtabaş haa, xysed jiredeggyi tuxaida xede xeden bişegyyd orohon baina.

Eneenei şaltagaaniinş jyybi

Teed, aimagains peçaatiin, gazeed zurna-diji sortiroovko xedeg-tanş orood xaraxada, zuun xehge „B.M. Ynen“ ba aimagai-gaa gazeedyyd bolon, eldeb nuud xebteze baidag ba jaaxadaa ezedtee xyni-geze xebteze baidag xede, sortiroovşig. Şeni-va bolbol „kaartoşkan“ ygei, yni geegdehen geed elşgeexe arşagş ba in a“ geze xebe. Ene uşariiji nyxer nov medeze ba xaraza xereşegdegyi.

Xerbee, pooştiinş ba aimagains sojuu bolbol xyl-delmeriie tabiza şadaahaanş, olon-xoozniguudai dunda zurnaaluudiiji taraalga jabuuldagxaşai, tedenei baigaa.

Zişeelxede, „Ulaan-ba“, „Ulaan-Şuluuta“ ge-kolxoozoo jabaad, gaze-raalga xexede, 500 tyşer xaxil xehen baina.

Eneen deerehee x Tynxenei aimagai sojuu tiin tahag ba pooştiin guud, oloniite kolxooz dunda gazeed ba zurna-diji taraaxa ene po-udxaşanartai xyl-delmeri jabuulxiiji şu bodoogyi baihan baina.

GATA

AGUU JIXE OKTIAABRBSKA REVOLIYYCIIN XXI-dexi OIJI AMZALTANUUDAAR UGTAXA

Manai mexanizirovanno şilei zavoodoi xyl-delmerişed ba inženeer-tehnişeske kolliktiv bolbol ene zilei 4-dexi kvaartalai exilxetei xamta, yledberiliingee programmaşii toogoi ba şanarai talgar ylybşelen dyrgenze, Aguu Jixe Oktiaabrbska Revoliyyciin XXI-dexi oiji erxim pokazaateltai-gaar ugtaxiin tula, oktiaabriin urda teexi soc. sorevnovanida orobo.

Maşinna-vaanniin, reznoi, ypakooyno, sostavnoi, kera-mişeske g. m. ceexenyd bolbol konkreetne ujalganuudiji abhan aad, tede ujalganuudaa bodoto deereş dyrgenze exil-bed. Oktiaabriin urda teexi soc. sorevnovanai bolbol xyl-delmerişedei iniciativ ba tedenei aktiivnostiji ynxoeer deere yrgoe. Zişeelxede, maşinna-vaanniin ceexiin xyl-delmerişed bolbol oktiaabriin urda teexi soc. sorevnovanida orolşoxotoj xamta, tehnişeske huralal, bişeg medexegyşyydei ba ba-ga bişegtenei huralaliiji hainaar tabiza exilee. Olonxi xyl-delmerişed xadaa tehnişeske huralalda akkurataatna hurala-na. Bişeg medexegyşyyd ba ba-ga bişegten bolbol 58 xyn baina.

Karamişeske ceexiin exener xyl-delmerişed nyxed, Pançu-koova ba Meelnikova gegşed xoorondoo socialiis doogovor batalaza, abhan ujalganuud soogoo iigeze bişehen baina gebel, „Oktiaabr“ haringaa yledberiliin plaaniiji 150 proc.

dooš bişe dyrgexe, ognepri-paasai formovko xexedee, oroidooş braak gargaxagi ba oilişno şanartaigaar byteen gargaxa, tehnişeske huralal, politzaniaatida ba bişeg medexegyşyydei ba ba-ga bişegtenei huralalda akkurataatna huralal g. m. konkreetne ujal-ganuudiji abza, energiişneer xyl-delmerileze baina.

Maşinna-vaanniin ceex bolbol komsomoolka ba inženeer nyx. Şooxina gegşin xyltelberidoro xyl-delmerildeg, erxim ceexiin negen jym. Oktiaabriin urda teexi soc. sorevnovanida, exin tyryyn orolşozo, xyl-delmeriie hainaar tabilhanş rezyl-taada, ton hain şanartai produukca byteen gargana. Şil gargaxa plaanalga 65 pro-centiijnş negedexi soortiin şileer dyrgenze baihan aad, 79 procent xyrter negedexi soortiin şil byteen gargaa. Terşelen, sentiaabr harii yledberiliingee programmaşii 125 proc. dyrgenze, hain pokazaatels xaruulhan baina.

Tiigeed, maşinna-vaanniin ceex bolbol oktiaabrbska revoliyyciin XXI-dexi oi xyrter, staxaanovska ceex bolxiin ujal-ga abaa. Ene ceexiin-inženeernyyd ba texnişyyd-staxaanovcuud nyxed Şooxina, Pankov, Kryşlov, Maalişev, Potapova, Paneenko gegşed tus iniciativiji tolgoilon xyltelberilne.

Myn ceexiin xyl-delmerişed-fyrkiştinyd bolbol şil tataxa maşinna deere xyl-delmerileze,

myn xyl-delmeriingee plaaniiji 120 proc. dooš bişe dyrgexe, byteen gargahan produukca-şileigee soortiinş deşşelyylxe gehen, ujalga abaa. Teed, ede staxaanovcuudai ygenş xerege-he helgedeggyinş todoo xaragdaba. Zişeelxede, şil otolog-şo nyx. Jetabaajeva Vaali-plaanaa 129 proc. Sereebrennikova-127 proc. g. m. dyrgened.

Tus ceexiin maaster-fyrkişt nyx. V. Barişnikov bolbol 10 maşinada xyl-delmerileze, 1954 kv. meetr şil byteen gargaza, plaanaa 124 proc. dyrgenehen baina. Byteen gargahan produukciinş şanarany nelieed hain, şileigee 65 procentiijnş erxim soortoor gargaxa baihan aad, 82 procent xyrter deede soortiin şil byteen gargahan baina.

Terşelen, zaluu maaster ba soşyivşevşecede hajasag abtihan nyx. Gycaalov bolbol bahal oloxon maşinada xyl-delmerileze, 1577 kv. meetr şilei orondo, 2089 kv. meetriiji gargaza, yledberiliingee programmaşii 132 proc. dyrgened, plaanalga 84 procentiijnş erxim soortiin şil gargaza, erximydeyi zergede garaa. Gadana, nyxed, Petuşkov, Şceekotov (nyxer Şceekotov xadaa maaster bolgogdon debzyylegde, myn paartiin soşyivşevşecede oroo), Zzykov gegşed ton hain pokazaatelsnuudiji xaruulxa, oktiaabriin urda teexi soc. sorevnovaniiin iniciatornuud bolzo, staxaanovska xyl-delme-

riin zişeenydydiji xaruulna. Zişeelxede, edener xadaa yledberiliingee programmaşii 137 proc. dooš bişe dyrgened.

Reznoi ceexiin naşaalnişig zavoodoi erxim staxaanovcy nyx. I. I. Kyzovkov xadaa ceexiin xyltelberileş bolohoor, nege zil xyl-delmerileze baina. Teed, nyx. Kyzovkovci ynen xexe ba şadamgai xyl-delmeriijn rezyltaad yniinş xaragdanxai jym. Jyyb gexede, ene ceex xadaa nelieed hain pokazaatels xaruuldag baina. Ceexiijn staxaanovcuud, nyxed, Zaapov, Loşkin, Solovşov, Metaaxin, Oşirov, Japtyyjev gegşed şil otolxo xyl-delmeride xylxel zuuraa, yledberiliingee plaaniiji 130-140 proc. dyrgened. Oktiaabriin urda teexi soc. sorevnovanida orolşozo, byri under pokazaatels xaruulxiin tula, oroldostoigoor xyl-delmerileze bainad. Probirşicooor xyl-delmerildeg, komsomoolka nyx. Karmişeva bolbol plaanaa 175 proc. dyrgene.

Sostavnoi ceexiin staxaanovcuud, nyxed Taştanilov, Şad-rin, Leoontjev gegşed zavoodoi eksploatacada orxohoon xoişo xyl-delmerileze baina. Ede nyxed bolbol şil yrgelze staxaanovska xyl-delmeriijn zişee xaruuldag gebel, yder ydereigee yileberiliingee programmaşii 183 procentho 219 procent xyrter dyrgene.

Nyxer Beevzei xyltelberileze baigaa ypakooyno ceex bol-

bol nelieed udaan sag soo, zavoodoigoor erxim ceexnydydei negenş baigaa. Mynoeşii, oktiaabriin urda teexi soc. sorevnovaniiin delgeryylegdeze bai-xa yjede, urda urdiinxihaa ulam jixe dalaistaigaar xyl-delmerileze baina. Ene ceexiin staxaanovcuud nyxed, Aduşinov, Tomilov, Ivanoov, Şerepanov, Zaxaarova, Dvoornikova, Syxaanova gegşed plaanaa 140 proc. 200 proc. xyrter dyrgedeg baina.

Ede deere zaagdahan pokazaatelsnuud bolbol zavoodoi xyl-delmeriiji byriş hainaar jabuulxa byxii yşloovi bil baihiinş xaruulna. Bide xadaa xyl-delmeriie ton hainaar jabuulxa yşloovi ba argatai baina. Teed, xyl-delmeriie yşoe xysed xangaltataigaar jabuulxa şadaag-yibdi. Nelieed olon dutuu dunda zylinyd manai xyl-delmeride bi. Zişeelxede, xairsa-guudai ceex (naşaalnişig nyx. Baazin), transportno ceex (naşaalnişig nyx. Tararuyev), toopiviin otdeel (naşaalnişig nyx. Alexaanov) bolbol oktiaabriin urda teexi soc. sorevnovanida xysed orolşoogyi, erxim ceexnydyde yde yşxelydydiji ugtan abaagyi, xarin byxii xyl-delmeriie ton xozomdonxoi bai-xahaa gadana, tede ceexnydyde xyltelberilegşed bolbol staxaanovcuud ba xyl-delmeri-dei iniciativiji tolgoilon xyltelberilxe tuxai anxaralaa tabina-gyi, ynenoe samotioogto nai-daad huunad.

Manai zavoodoi so-cuud, xyl-delmerişed neerne-tehnişeske xyl-delmeriie bolbol eehediinş ledderbiin soveşşaan Ulaan-Ydiin tymer zama-

de jixexen erile xehge Jyyb gexede, tus yzy NKPS-eer zyşşegdehe vagoonuudiji ton ygedeg baina. Ene bolzo, jixexen ca-şil xadaa şine şine gazarnuudta, jabuul-xebteheer baina. Ene no asuudalda anxaralaj tymer zama trans-xyl-delmerilegşedhe

Manai zavoodoi şyşed, staxaanovcuud, inženeer-tehnişeske xyl-delmeriie gol zorilgonş xadaa riin urda teexi soc. vanida tygede orolşo-han ujalganuudaa ylyb-dyrgexiin tula, byxii nuudiinş baiguulxa, x-ganuudaa ynder pokaz-gaar ba erxim şanar-dyrgexe xeregeti ba-xaanovska xyl-delmeri-neer delgeryylze, şe-cuudai aidarta zerg-yrgedexiin tyloe zavoodoo respyyblik-erxim predpriyatnuud-oruulxiin uşarta, ene-şerşjooznoor xyl-delmeri hotoibdi.

Inženeer Bolşoxov Mexanizirovanno voodoi direktor.

LITERATUURNA XUUDAHAN

Minii tvoorčesko plaanguud

Briyssefde bolhon, Ezeena zain neremzete, planistnuudai usoorondin koonkurs, eldeb hurguluinuudai ba mergezelei planistnuudai uulzalga bolbol namda jixe honirxoltoi baigaa. Xeden arbaad zaluu planistnuudai naadaxiiji duulaad, bi xadaa şuxala jyymeriyyiiji oilgozo abaab. Xariin nyzekaantnuudai „zebsegleitei“ talaasad balxadaa, bi bolbol soved pianističeske hurguluinadaa byxiif xemzegeere hainama geze omogoor xeleze şuxab. Bygede sonosogooto oilgozigoor, elieer ba todoor adaxa jabadal xadaa manai hurguluinai jamarş haa zaapad hurguluinuudhaa onsolon aruulna.

Koonkursiin bolzo balxa yjegeel şuxala sobittinuudai ageniin xadaa belgiiske kompozitor Abseeliin koncert ere xydelmerilege bolno. Naalana tyrtte xabaadagsad bol eneeniiji oroidoo 7 xogooi torşodo sezeledenen baina. Eneeni urda tee şine zoolnuudai sezeledexede, bi bolbol eeriingee sagiiji xydelmerilege xeregledeggyi, eeriingee anxaraliiji koncentrovaldaggyi baihanaa ede gerynyde elieer medeze abaab. Eri, koonkursiin hyyide, tereed itooguudaii gargaan bodood, bolbol minii amzaltiin ynthe huriin xadaa tusagaar eeri tvoorčesko mobilizovanst baigaa geze todoor medeze.

Yngerhen ulasoorondin ulzalgin yjede sugluulhan byri oopedoo, bi bolbol eeriingee saşadaxi tvoorčesko xydelmeride xereglede baina. Ene xadaa egeel tyryşeer, reperiyaariiji yrgedxelgin zaxar xereglege baina. Orestriynyde xamta gurban koncert deere xydelmerileze xalxm. Eneeniiji ene ybele zoonoi dunduur naadaxabdi. Ene xadaa—Şyymanei koncert, Liistiin tyryştiin koncert, Prokofjev ei koncert bolno. Bi bolbol Şyymaniji xeer honirxonob, ene uşarşana, bi bolbol orkeestriynyde xamta naadaxahaa gadana, myn tereeni „Fantaazi“ gy, ali „Kreisleriaani“ tiipiin jixenyid xoolonuudai negen deere xydelmerilexeb. Baax gegşin xeleniyyiiji repertiyaarta oruulna geze baina. Skriaabrinai tvoorčestviiji şudalxiiji jixeer tyşedene. Belgiiiske kompozitor Abseeliin koncertei, soved myzekaalna obşchestvennostii tanilsuulxa jixe xylet. Ene koncertiiji Fliiher bide xojor koonkursiin filialna tyrr deere zaabol naadaxa ygeze johotoi bolhon talaabdi.

Soolno vestypleeni xexetejee xamta, bi bolbol mynee sestraatajaa ansaamli emixdixem. Liizetejee xamta vestypleenide beledxeze exileebdi. Ehedingee tyryştiin progammada Betxoovenei, Triiglin, Fraanklin sonaaduudaii bidener oruuaabdi. Manai koncertnyid ievraalyda Moskva, Leeningraad, Kijev ba Xaarkovta boixo.

Minii ugaa jixe xysel xadaa orin sagta Daalnavostoog oşolgiiji bejelyylege bolno. Ulaan tugta Daalnavostoogon, ironiitiin bojecyuditei tvoorčesko uulzalga xexiiji, zaluuğai goorodto—Komsomool'skodo oşolgiiji xyseneb.

Eeriingee gyisedxelgin azaljabuulgaai xamta, pedagogiçeske xydelmeri jabuulsaaxa johotoi baina. Moskovsko konservatooriiin dergedexi deede xydoozestvenno masterstvoogoi hurguluinaii dyrgehe-neim hyyide, huralalai ene zilei exinne, minii bagşin—iskyysstviin gabijaata deejateli, professor—oorden to G. G. Neigauzai kaatedrin assistentier namaii tomlon baina. I, II, III ba IV kyyrsenyde naiman stydentnydei gryypetei zaniaai jabuulxiiji namda daalgahan baina. Bi bolbol namda daalgagdahan xydelmeriin tyloo jixe xariuu-salgataгаа medereb, jyyb gexede, soved myzekaalna hurgulida pedagogoil ugaa jixe yrygiiji ton hain medeneb. Egeel anxaralaita ba honor pedagogoudai azalda, zaluu soved myzekaantnuud bolbol ehedingee galxamşag amzaltanuudaar, ulasoorondin serjoozno uulzalganuudaxi ehedingee ilaltanuudaar nelleedgyi jixe ujalgatai baina. Bi bolbol namhaa, pianist—ispolnitetel xuragşad jyy abza şadaxa baina, tereeniiji huragşadtaa byrin damzuulxajaa, xyn byxenei tvoorčesko individaalnostido xereglegdexe, eeriingee olohon şadabari mergezeleiiji oilgoxo jabadaldan tedende tualxajaa xyseneb.

Ispolnitetel'sko ba pedagogiçeske azaljabuulgaai xamta, eeriingee krygozoogiiji ulam byri yrgedxelxiiji, iskyysstviin ba literatuuriin byxii ooblastnuudaar eeriingee erdemei zapaasiiji jixedxexiiji xyseneb. Jyrenxidoo, şadaxa zergeere jixel jyye medexiiji xysegdene. Tiigee, eneenei tulada, yşoo jixe ba serjoozno huraxa xeregtei.

Emiil Gileels.

VAS. LEEBEDEV—KYMAAC

Pogranična komsomool'sko

Xaana halxin uurtai halxilnab,
Xada ynder soopkonuud xaanab,
Tende bojevot komsomool'sko otriaad
Tyrel xilenyydee xamagaalan baidag.

Manai otvaazna otriaadai,
Manai komsomool'sko otriaadai
Daisadtajaa geroičeskoor soxisoldodogiin,
Dryzjaanarşii xelsenxei,
Daisadşii xelsenxei,

Durasxal boloo, demişii bişe duuluuldagiin,
Şigterxeşii ygei darimnai xezeedee,
Şigerxeşii ygei garnai xezeedee.
Dozoortoo baihan komsomool'skuud hergelig,
Daisadaişii multaraza oşoxo arganşygi.
Komissar manai—xanilaştai daa xyxiyyin
Komandir manai—baildaandaa buuraltahan.
Bidener komsomool'igoo çeestiiiji aldaxagyibdi
Byxii otriaadni stalinska xatuu zorimgoi
Xysen ba bajaxalan jixel bidenertee
Xyxiyyen bajaan xanxinan duuliş daa!
Zygöer „Trevoogol“ gehen gansaxan ygöer
Zeheed zagsaxabdi şanga daindaa.

Sylöete manai gazar oroniiji
Şunaxai gaaduudai zanaxiin boluuulxabdi.
Haixan Sojuuzimnai xyndeledeg bolxoor
Hurgaal zyylxedi jamarxanşii daisandaa.
Xaana halxin uurtai halxilnab,
Xada ynder soopkonuud xaanab,
Tende bojevot komsomool'sko otriaad
Tyrel xilenyydee xamagaalan baidag

Manai otvaazna otriaadai,
Manai komsomool'sko otriaadai
Daisadtajaa geroičeskoor soxisoldodogiin,
Dryzjaanarşii xelsenxei,
Daisadşii xelsenxei,
Durasxal boloo, demişii bişe duuluuldagiin!

Vas. Leebedev—Kymaaci
zoxioohonii D. Damdinov
orodhoo orşuulba.

Xoito-Baigalai raitoonoi dyşkagaanska hurguulinnudai internadta „Kostioor“ geze piooneerske gazeed elgeegdehen baina.

ZURAG DEERE: Xyygediiji xymyzyylegşe Narduujeva Kaati bolbol xyygedte „Kostioortii“ unşaza baina.

Černovoi foto.

AJUUSA ABIDIIN

BAJAR

Kolxooznig baabai xyxiyyei
Xөөөөд jyynde enieegeb?
Xygşen ezi zugaatai,
Xaanahaa bajar jireeb?
Targan zurgan ynleedheens
Tugal xolmogoor garba gy?
Tariaa olziin xubaarihaa
Tablaad ceentner abba gy?
Ali,

Xolo hurxaa mordohon
Xybyynheens bişeg jirebe gy?
Xuriaalga, tuşaalgin kampaaniar
Kolxooziin tyryylen ilaba gy?
Ede jixenyid bajarnuud
Jyrlin bajar bolonxoi.
Baabai ezi xojornai
Bajarai dalai yzenxel.
Exe oronoo xamagaalxaa
Xybyyniis aarmida mordoo xal
Tankiist boloo bitnai—gehen
Tugaar bişeg abaa xal

Xoca Namsarain

Şizer altan şireedheer

Ygelei xongor duulimda
Ylegen delxel saxirna,
Өөхөн sahan gadarhaan
Myngei tujaa tolorzo
Myşe xadnan jalarna.

Baişa şuluun bairatai
Baigal dalai başamdan,
Bajan gerel uhaaraa
Seluin semxeg seserze
Segeen nomioor xajaarna.

Şine Buriaad oronoigoo
Şimeg haixan daidii,
Şibşen hanan duulxadam
Sedxil zyrxem xydelze
Seezim oşoor doholno.

Maşa mergen azalşa
Magnai yrgen maharza,
Maşa xaluun şaraigaar
Duşa hobin duranvam
Domog tyxşee nilene.

Şilden tymer şuluunhaa
Şizer altan şireedheer,
Şirem gorxon xarjalza
Xyder doriun zorigtoi
Xynei hanaa şudxana.

Gydoog şangaar xanxinna,
Gyndyy geroin ilaltaar
Gyrenei tyşeb ylyylne,
Arga bilig şudalhan
Staxaanov, şamal duulanab.

Tyrehen Exe orondom
Tymen şine xuudahaar
Tyxiin dalai bişyylbeş,
Haixan daidam halbarza
Hara naraar sesegleel.

„MAGTAALAIM ŞYLEGYUD“

(Poed C. Galsaanovai şylegte kritike)

Buriaad-Mongol ASSR-ei ar-bantaban zilei oido zoriulag-za garhan „Literatyyrne boornig“ soo, poed C. Galsaanovai „Magtaalaim şylegyud“ geze şyleg toliilogdon baina.

Zaluu poed Ceden Galsaanovai bidener medexe baina. Tereeni zoxioohon uran xamta şylegyidiin olon zondo xohotoi. Mynee zoxioohon „Magtaalaim şylegyud“ geze xamta xadaa xydoozest-mo talaaraa jahala hain geze telemeer baina. Gebeşii, ene xamta dutuunuudtai baina, mede, bi eeriingee hanahan jiji dooro bişexe xyselen-bainam.

Kamagai tyryynde temdegle-şar jyyb gexede, tus şyle-avtor bolbol riifmiiiji taa-xilin tyloo jixeer anxaralaa-şad, şylegeigee udxa tuxai anxaralaa tabingyi garşaza-şoo xa geze hanamaar baina, şezelxede, „xajaarba“, „sol-lood“, „zalarada“, „luxai-ş“, „zoxodood“, „soxo-ood“, „byzeglen“ g. m. yge-şyid xadaa şylegein tuxaita-şleedyydei udxada taarxa-şad, xarin, magad, riifm-şuulgada xereglegeze, orşo-şon baina.

Onşolon abza xeleje.
Negedexi kypileed soonş-igeze xelegdene:

„Magtaal dyren
xabar sagai
urlaagaar
Maila, taliin
seseg nabşad
xajaaraba“

Ende „Xaja rba“ gehen yge xeregleze bolxogyi geze hanab. Jyyb gexede, xerbee xadiin yngehoo ilgatar sesegei urgaa haan, tereeniiji se-seg xajaaraba gedeggyi, xarin, magad, xada xajaaraba geze boldog, gebeşii jixenxi uşarta „tengeri xajaaraba“ gelsedeg beze daa. Aavtor xadaa urda teexi „tujaaraba“ gehen ygedoo riifm taaruulnab geed, „xajaaraba“ gehen ygiiji jamarşii xadan xamaagyi xereglehen bololtoi.

Xojordoxi kypileed soonş:

„Urgii dyren...
uhana şubudai
solidoon
Ujan limbin
daralgatai
niidene“.

Ende, negede, nyxer Galsaanov uhanai şubudai jaaxadan „şoldigono“ gebe geşeş? Namda oilgogdonogyi. Urda

teens „Uhan goloi ogsom yjer dolgidoo“ gehen nairuulgadaa riifm taaruulxa geed, iime yge xereglebe gy? Xojorto, „Ujan“ gehen yge hezegei baina. Limbe ujan zoolen materiaalhaa xegdehen baigaa gee haa, xenşii etigexgyi. Tiime bolxoolon, „ujan“ gehen ygen limbiin duunda xabaatati şingi bolxo jym. Teed manai yjede, sengelig gojo, stalinska epooxodo manai duunuud ujan, u-taigaar duulagdadağ bişe, xarin xyxiyyin, narjaatai, doriun, sengelig baidag bed daa.

Saşaşn, dyrbedexi kypileed soonş tigeze xelegdene:
„Xoni malnuud
nogoan talaar
zalarada“

Urda sagta bolbol lambagai-nar „morilobo“, „zalaraba“ gelsedeg baihanşii beze daa. Teed, ene yge xadaa arxaiizm bolzo, ezedtejee (lama bandi-nartajaa) xamta xajagdahan geese. Tyryy kyltyyrne xy-nyyd bolxo, manai pisaatelnuud bolbol (Galsaanov tuxai xeleneb) arxaiizmiji xadagal-za, uran şylegyud sooguur şur-şuulxa uşartai boloo haanş, eneeniiji jyyin geze nereleitei

geşeş? Nyxer Galsaanov xadaa tere kypileed sooxi „jalarada“ gehen ygedoo riifm taaruulxa geze tereeniiji xereglee johotoi. Tiixede, enem xerzytbei, taarama yge geşeş geze bodooşygi ba ugaa jada-xadaa, yxer malda tere ygiiji abaşaad niaahaniinş byrişii galxaltai gexe gy, enieedetei bolxo jym.

Ene kypileed soogoo saşaşnş ygelzelylne:

„Xaramaan deerens
Leeninei oorden
jalarada
Xabatai ybegen
Sanzejev xajym,
tuxaiab“.

Medexede, şylegei aavtor bolbol lab xen baihiinş todor-xoiloo medeegyi, xarin oorden-toil xadaa Sanzejev aab-da gehen şingieer bişene. Lablan xelebel deere baigaa bişe gy?

Zurgaadaxi kypileed soonş:
„Eldeb yngin
aradai daisad
zoxodood“,—gene.

Ende „zoxodood“ gehen yge oğto taaraxagy baina. Jyyb gexede, ene yge bolbol aradai daisadai buzax muuxai, xaratai, xorotoi jabuulgiiji jyrdeşii xaruulnagyi, xarin tede buzax zoli-şuudai bodoto niuuriiji balartuulhan, xalxalaan jabadal bolno bişe gy? Ynendee xadaa yxer (sar, buxanuud) bolbol tobir ta-ragan, xyşe jixetidee bejex-eze zoxododog aabdaa. Myn,

xyn zoxododog baina. Tiixede, xyn bolbol jyyemde xorolxozo, muu ha-naza zoxododog bişe, xarin jyre jabaza jabaraa gy, ali bai-za baitaraa, ilangajaa halxi ta-tahanhaa bolzo (tere uşariiji vnaşnar todorxoiloo beze), zoxododog baina, tiigeeşii nege stakaan xaluun jyye uuzarxi-bal zoxodolgonş garşadag bai-xa jym. Esetee, uhan deere jabahan ongosiiji zoxoor zoxo-doxo gelsedeg. Zygeer, ongo-siiji uraşan byri tyrgen jabuulxa geze zoxododog beze daa. Ede bygediin hyyileer xe-lexede, „aradai daisad zoxo-dood“ geze bişexede, Galsaanov bolbol jyyin gexee hana-han baigaab, medegdexegy baina.

Saşaşn, myn tere kypileed soogoo:

„Zuugaad million
soved arad
zoxodood“,—gene.

„Soxodood“ gehen yge xadaa soxiinş soxio gehen ud-xatai beze daa. Teed ene ygiiji jamar uşarhaa „zuugaad million soved aradta“ abaa-şaza niaaxa bolbo geşeş? Jyr-dee oilgogdonogyi. Aradai dai-sadiiji eliryen gargaza, buta-soxioo gee geşe gy gexede, timişii bolzo ygenegy.

Arbadaxi kypileed soo:

„Arad bulta
zargan baltal

byzeglen“.—gene.

Oilgogdonogyi. Jamaraar zargaxiiji „byzeglen“ zargaxa geze aavtor xelene geşeş? Urdanş „byzeglen naadan“ geze xelsedeg hen, teed enem-nai bahal orxigdonon yge bişe gy?

Arbangurbadaxi kypileed soo bişexede:

„Xudanai talaar
xolmogoor ynied
subana,
Xoşood miangaad
liitr kyşee
sugluulna“.—gexe jym.

Ende, manai respyyblikin malazalai bajaligiiji xizaarlahan şingi bolno. Xygzeze baigaa so-cialiis malazal tuxai xelxedee, xoxorxon miangaad liitr hyyer xizaarlaza jaagaad bolxob?

Ene tedligeer xizaarlaza. Esetei hyyide, şuxala temdeglexe nege uşar baina gebel, poed nyx. C. Galsaanov bolbol badaraa urgaza baigaa Buriaad-Mongoloi ar-bantaban şil soo tuilahan xamag byxii ilaltanuudii xaruulxa geze hanahan baiza bololtoi. Teed, manai ilalta, amzaltanuud alişii talaaraa ton jixe daa, gansaxan şyleg soo bagtaaxa geşeş berxetei xerege baigaa johotoi. Tiime deerehee, nyx. Galsaanov bygediiji deebxilen garza, şylegeigee udxiiiji jyrenxi bol-goxorxihon baina.

A. ABIDIIN.

Xori, Čisaantin exin hurgulitlin hurgagşa.

